

Behoort bij punt 8 van de agenda van de
234ste vergadering van het bestuur
d.d. 22 mei 2008

NOTA VOOR HET BESTUUR

Betreft: Arbeidgerelateerde activiteiten

Werkplan Project Verankering Arbeid 2008

Het project Verankering Arbeid is een project waarin alle productschappen participeren en heeft als doel het stimuleren van beleidsontwikkelingen op het terrein van arbeid in de agrifoodsectoren en daarmee de verankering van de factor arbeid in de productschappen. Het project loopt voor een periode van vier jaar (2007-2010).

Het bijgevoegde werkplan 2008 is een geactualiseerde versie van het werkplan 2007 en zal gelden tot medio 2008.

Stand van zaken uitvoering project Sectoranalyse

Een van de projecten onder het werkplan arbeid is de uitvoering van een zogenaamde sectoranalyse van de deelnemende productschappen. Het doel van dit project is om goede en complete informatie te verkrijgen in de vorm van een aantal sociaal-economische kerngegevens in de verschillende agrifoodsectoren. Door de werkgevers kan op basis van deze informatie specifiek personeelsbeleid worden ontwikkeld dat adequaat aansluit bij de (veranderende) behoeften aan voldoende en gekwalificeerd personeel. Moet er bijvoorbeeld worden geanticipeerd op een vergrijzende personeelssamenstelling in de oliën- en vetten-sector? Voor welke mensen is de sector aantrekkelijk, voor welke groepen moet de sector zichtbaarder of aansprekender worden? Zijn sociale innovaties nodig (communicatie- en organisatievormen, voorzieningen e.d.) om het personeel verbonden te houden met het bedrijf en welke mogelijkheden zijn er?

Medio 2006 hebben de besturen van de productschappen de uitvoering van het werkplan arbeid en de sectoranalyse goedgekeurd. In het werkplan 2008 staat onder hoofdstuk 4.2 een beschrijving van het project. Het productschap MVO heeft vanaf juni 2007 regelmatig contact gehad met de Werkgroep Verankering Arbeid over de uitvoering van de sectoranalyse voor de MVO-sector. MVO en de Werkgroep hebben recent geconcludeerd dat de voorgestane uitvoering om de analyse in te zetten vanuit beschikbare openbare gegevens op basis van indeling in CAO's geen representatief beeld oplevert van de MVO-sector. Om wel tot een informatieve basis te komen voor het ontwikkelen van specifiek personeelsbeleid is overeengekomen dat een vragenlijst zal worden opgesteld die het productschap aan de MVO-bedrijven zal versturen om de relevante sociaal-economische kerngegevens te verzamelen. Een opzet voor de vragenlijst is bijgevoegd in de Annex bij deze notitie. MVO zal de versturing en gegevensverzameling op zich nemen. Ook zal het productschap zelf een eerste analyse maken en deze informatie delen en bespreken met de Werkgroep. Ook het bestuur zal hierover worden geïnformeerd. Het streven is om dit overleg medio september 2008 te voeren. Op basis van de dan beschikbare informatie zal moeten worden besloten of een nadere detaillering van de informatie nodig is, bv. via een SWOT-

analyse zoals in het werkprogramma van de Werkgroep is voorzien, of dat de informatie voldoende aangrijpingspunten biedt voor de nadere ontwikkeling van het bestaande personeelsbeleid.

MVO-lespakket

Het digitale MVO-lespakket vordert gestaag maar heeft wel opnieuw vertraging opgelopen. PantaMedia, het bedrijf dat de opdracht voor het lespakket uitvoert, heeft erkend dat het er als gevolg van interne problemen niet in is geslaagd de toegezegde deadlines te halen, waardoor de voorgenomen presentatie van de volledige website na afloop van de vergadering van het bestuur op 22 mei helaas geen doorgang kan vinden.

Inmiddels zijn de teksten geaccordeerd die als uitgangspunt voor het lespakket dienen, zijn de introfilmpjes met de acteur gedraaid en is het overgrote deel der foto's beschikbaar gekomen. De komende weken zullen filmpjes, animaties, grafieken en ander beeldmateriaal worden uitgewerkt en gemonteerd, en zal een deel van de teksten worden omgezet in scripts, voice-overs, tabellen enz. om tot een informatief, aantrekkelijk en visueel gevarieerd informatiepakket te komen.

De eerste versie van dit informatiepakket zal voor een inhoudelijke check worden voorgelegd aan de – inmiddels verbrede – MVO Projectgroep. De projectgroep zal in deze productiefase beoordelen of het dan opgeleverde systeem aan de verwachtingen beantwoordt.

PantaMedia zal de opmerkingen van de projectgroep in het systeem verwerken en het resultaat vervolgens voorleggen aan leden van de primaire doelgroep, operators in MVO-bedrijven, om te zien of er nog onderdelen ontbreken, of de navigatie aan de behoeften voldoet, of de informatie begrijpelijk is enzovoort.

Na de hieropvolgende laatste bewerkingsronde is het systeem gereed. Naar verwachting zal dit punt na de zomer worden bereikt. Het uiteindelijke resultaat, dat op een publiek toegankelijke website beschikbaar zal worden gesteld, zal worden gepresenteerd op een sectorale P&O-dag ter verkrijging van een maximaal bereik binnen de MVO-sector.

-0-0-0-0-0-

Rijswijk, 15 mei 2008

Annex. Concept vragenlijst sociaal-economische kerngegevens

Bedrijfsomvang

1. Wat is de hoofdactiviteit van uw bedrijf?
2. Wat is het aantal vestigingen van uw bedrijf in Nederland?
3. Wat is de omvang van elke vestiging in aantal werknemers?
4. In welke gemeente bevindt zich elke vestiging?
5. Wat is de functieopbouw in uw bedrijf?

Personeelsbestand

6. Hoeveel werknemers heeft u in totaal in dienst in Nederland?
7. Wat is de opbouw van uw werknemersbestand in termen van:
 - a. Man/vrouw
 - b. Volledige/part-time aanstelling
 - c. Vast/tijdelijk contract, interim, uitzendkracht
 - d. Leeftijdsopbouw
 - e. Nationaliteit
 - f. Percentage van personeel van niet-westerse allochtone afkomst
 - g. Hoogst genoten opleiding
 - h. Vereiste opleiding per functie en percentage ingevulde functies waarbij opleiding formeel niet aansluit bij de functie-eisen
 - i. Dienstjaren
 - j. Gemiddelde dienstduur
8. Wat is het aantal jaarlijkse vacatures?
9. Wat is de gemiddelde duur dat een vacature openstaat?
10. Welke wervingsactiviteiten worden ingezet?
11. Zijn er knelpunten in personeelsvoorziening en als ja, op welk functieniveau?

Behoort bij punt 8 van de agenda van de
234ste vergadering van het bestuur
d.d. 22 mei 2008

WERKPLAN ARBEID 2008

Werkplan Arbeid 2008 voor de besturen van de productschappen
van de Werkgroep Verankering Arbeid

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Project Verankering Arbeid	3
3. Activiteiten werkgroep Verankering Arbeid 2007	4
4. Werkplan Arbeid 2008	5
4.1 Werkplan, doel en werkwijze	5
4.2 Sectoranalyse	5
4.3 Levensfasegericht personeelbeleid	6
4.4 Ontwikkeling Arbocatalogus	7
4.5 Nieuwsbrief arbeid	8
4.6 CAO naleving.....	8
4.7 Open grenzen	8
4.8 Arbeidsmarktconferentie	9
4.9 Dierenwelzijn en milieu	10
4.10 Tijdsbesteding beleidsadviseurs	10
5. Besprekingsadvies.....	11
Bijlage 1	13
Bijlage 2	13

1. Inleiding

Begin 2007 heeft de werkgroep Verankering Arbeid het Werkplan Arbeid 2007 uitgebracht. Dit werkplan is in de besturen van de deelnemende schappen besproken en goedgekeurd. De beide betrokken vakorganisaties, FNV Bondgenoten en de CNV BedrijvenBond hebben in de eerste helft van 2007 drie beleidsadviseurs aangesteld. Er is in 2007 gewerkt aan de opzet en nadere uitvoering van het werkplan. In de volgende hoofdstukken wordt daar verder op ingegaan.

In het najaar van 2007 is de werkwijze van de werkgroep geëvalueerd. Een van de conclusies was dat het werkplan 2009 gereed moet zijn voor de zomer van 2008. Op die manier kan in de jaarplannen en begrotingen 2009 van de diverse schappen rekening worden gehouden met de projecten en financiële consequenties die voortvloeien uit het werkplan. Deze gekozen werkwijze heeft tot gevolg dat het werkplan 2007 verlengd zal worden tot 2008. Wel zal het werkplan 2007 geactualiseerd worden en gelden tot medio 2008. Het werkplan 2009 wordt voorgelegd voor juli 2008.

2. Project Verankering Arbeid

Op 18 augustus 2006 hebben FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond een projectvoorstel gedaan aan het College van Voorzitters. Dit projectvoorstel is voorgelegd aan en goedgekeurd door de besturen en/of sociaal economische commissies van de diverse productschappen.

Doelstelling

Het project heeft als doel het stimuleren van de beleidsontwikkeling op het terrein van arbeid in de agrifoodsectoren en daarmee de verankering van de factor arbeid in de productschappen, evenals het vergroten van de betrokkenheid van de vakbonden bij de productschappen.

Subdoelen

De beide vakbonden hebben een opsomming van activiteiten gegeven die gedurende de looptijd van dit project worden opgepakt. Dit betreft activiteiten gericht op de volgende aandachtsgebieden:

Kennis

- Het middels vooral sectoranalyses vergroten en verbeteren van de kennis over de agrifoodsectoren en de werkgelegenheid daarin. Het op basis van gesignaleerde trends en ontwikkelingen opstellen van een samenhangende (beleids)visie op de sectoren en de vertaling daarvan voor de belangenbehartiging van werknemers;

Betrokkenheid

- Het vergroten en intensiveren van inhoudelijke betrokkenheid van vakbonden bij bestaande en nieuwe projecten binnen de productschappen in het kader van arbeid;

Bekendheid

- Het vergroten van de bekendheid met en over de productschappen, wat betreft taken en doelen, binnen de eigen organisatie van FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond;
- Het verbeteren van de coördinatie en het bundelen van kennis en expertise gericht op de voor de toekomst gewenste en noodzakelijk geachte inzet van FNV Bondgenoten en CNV BedrijvenBond naar de productschappen en vice versa;
- Het intensiveren van overleg tussen sociaal secretarissen van de productschappen en bestuurders/beleidsmedewerkers van vakbonden. Overleg dat nodig is in alle stadia van formulering, besluitvorming en uitvoering van (beleids)voorstellen (projecten). Dit gericht op het realiseren van een breed bestuurlijk draagvlak voor projecten maar eveneens om te bevorderen dat projecten aansluiten bij de werkvloer in de agrifoodsectoren.

Taak en werkwijze

Voor de nadere taakinvoering en werkwijze van deze beleidsadviseurs in relatie met de sociaal secretarissen is in 2007 een notitie opgesteld. In het hoofdstuk Activiteiten wordt hier nader op ingegaan. De werkgroep zal de activiteiten initiëren en deels uitvoeren, coördineert met en tussen de schappen en coördineert met en tussen de betrokken vakbonden. De samenstelling van de werkgroep is een afspiegeling van de taak van de werkgroep.

3. Activiteiten werkgroep Verankering Arbeid 2007

In 2007 is de werkgroep Verankering Arbeid gemiddeld een keer per maand onder leiding van Jan Gijzen bijeen geweest. In bijlage 1 is de samenstelling van de werkgroep weergegeven. De werkgroep stuurt de uitvoering van het project Verankering Arbeid aan. Daarnaast heeft de werkgroep de taak de Werkplannen Arbeid 2008 en 2009 op te stellen en dit door te geleiden aan de besturen/sociale commissies van de productschappen. De werkgroep is ten slotte voor (de beleidsadviseurs van) vakbonden een platform voor afstemming en overleg voor nieuwe en lopende projecten.

Medio 2007 heeft de werkgroep haar eigen functioneren geëvalueerd. Conclusie is dat projecten worden opgezet en begeleid door een kleine projectgroep waarbij de beleidsadviseurs de projecten "trekken" en voorzitten, daarbij ondersteund door een of meer sociaal secretarissen. De werkgroep zal een meer bestuurlijke- en coördinerende rol gaan vervullen. Nu voor deze werkwijze is gekozen, zal de vergaderfrequentie van de werkgroep Verankering Arbeid in 2008 lager worden.

In de werkgroep zijn diverse projectvoorstellen opgesteld en besproken. De voortgang van de verschillende projecten is weergegeven in een notitie bestemd voor de besturen van de dragende schappen (bijlage 2).

4. Werkplan Arbeid 2008

4.1 Werkplan, doel en werkwijze

In het project Verankering Arbeid is aangegeven dat er gedurende de duur van het project ieder jaar een werkplan wordt opgesteld. Het doel van dit Werkplan Arbeid is het inventariseren en formuleren van projectvoorstellen op het terrein van arbeid voor de besturen/sociale commissie van de onderscheiden productschappen. Hierbij gaat het om projecten op het terrein van arbeid waarbij naar de mening van de werkgroep door productschappen kan worden samengewerkt; samenwerking die leidt tot meerwaarde en efficiency. De werkgroep Verankering Arbeid stelt dit werkplan dus op als een voorstel aan de besturen. Dit voorstel wordt via de geëigende wegen in ieder schap besproken. Dus via sociale commissie en/of dagelijks en algemeen bestuur. Het is en blijft uiteindelijk de keuze van de individuele schappen om al dan niet te participeren in interproductschappelijke projecten op het terrein van arbeid. Het bestuur van ieder productschap blijft verantwoordelijk om op een adequate en substantiële wijze invulling te geven aan de factor arbeid en is hierop aanspreekbaar.

Projectvoorstellen die in de werkgroep arbeid worden besproken zijn voorbereid door een projectgroep. De werkgroep beoordeelt of de voorgestelde projecten doorgeleid kunnen worden naar de schappen. Voorstellen kunnen door ieder lid van de werkgroep worden ingebracht. Maar ook door de betrokken bonden en hun adviseurs. Daarbij is het gewenst dat deze voorstellen vraaggestuurd zijn. Voor het indienen van projecten is een format ontwikkeld.

De beleidsadviseurs van de vakbonden inventariseren bij de eigen achterban van bestuurders en (kader) leden uit de sectoren welke trends, ontwikkelingen en projecten op het terrein van arbeid zich lenen om (gezamenlijk) door de productschappen te worden opgepakt. Deze werkwijze moet bijdragen aan de beoogde vergroting van de betrokkenheid van vakbonden bij de productschappen en de hiermee samenhangende betere verankering van arbeid in de productschappen. De beleidsadviseurs van vakbonden zijn leidend in het proces van voorbereiding en de sociaal secretarissen van de schappen ondersteunen dit proces. Als bij een project externe kosten worden voorzien wordt dit op basis van een aanvullend projectvoorstel aan de betreffende productschappen voorgelegd

Jaarlijks dient een evaluatie te worden opgesteld over het project Verankering Arbeid en de uitgevoerde projecten en activiteiten.

Tot slot nog een opmerking over afstemming met andere spelers zoals Colland; de werkgroep zal, als het gaat om activiteiten die raken aan bijvoorbeeld werkzaamheden die Colland uit zou kunnen voeren (zoals bijvoorbeeld Arbocatalogi) overleg plegen en afstemmen met deze spelers. Voorkomen moet worden dat er dubbel werk met dubbele kosten gedaan wordt.

4.2 Sectoranalyse

De wens voor een interproductschappelijk project gericht op het verkrijgen van goede en complete gegevens over een aantal sociaal economische kerngegevens in de verschillende agrifoodsectoren

is bij vakbonden al lange tijd aanwezig. Ook werkgevers en dus CAO partijen hebben hier duidelijk behoefte aan.

Productschappen beschikken over heel veel gegevens van de sectoren maar informatie over basale sociaal economische kerngegevens is beperkt aanwezig en niet goed onderling vergelijkbaar. "Schappen weten precies hoeveel kilo's, liters en dieren er worden geproduceerd en er zijn in Nederland maar kunnen niet aangeven hoeveel werknemers er werkzaam zijn in de verschillende sectoren" is een uitspraak die (in meerdere vormen) regelmatig wordt geuit.

Dit project richt zich op het verkrijgen van kerngegevens en het analyseren ervan. Op basis van (trend)analyse kunnen nieuwe beleidsvoorstellen worden ontwikkeld en onderbouwd. Vanwege de kennis die bij het Productschap Tuinbouw (PT) bestaat heeft het PT de opdracht aangenomen om voor de diverse productschapsectoren het maken van sectoranalyses te coördineren.

De uitvoering van dit project krijgt veel aandacht en blijkt meer tijd te vragen dan bij de start was voorzien. De planning is dat in 2007 voor een 30 tal sectoren cq CAO's de belangrijkste cijfers in kaart zijn gebracht in zogenaamde factsheets.

De werkgroep stelt voor in 2008 een verdieping cq uitbreiding van dit project uit te voeren gebaseerd op de arbeidsmarktmonitor van het PT. Deze verdieping richt zich op een aantal niet in openbare bronnen beschikbare kerngegevens, die wel van belang worden geacht zoals bijvoorbeeld scholingsvraag, knelpunten op de arbeidsmarkt, leeftijdsopbouw en omvang inleenarbeid. Ook de gegevens verkregen op basis van bij het schap gehouden enquêtes kunnen worden gebruikt bij dit project.

Uitgangspunt voor dit project is dat beleidsadviseurs in samenwerking met de sociaal secretarissen in belangrijke mate de uitvoering van dit project in eigen beheer tot stand brengen. Voor een deel van de realisatie van de beoogde verdieping cq verbreding in 2008 wordt de inzet van derden voorzien. Hiervoor wordt te zijner tijd een begroting voorgelegd aan de participerende schappen.

Voorstel

De werkgroep Verankering Arbeid is unaniem van mening dat met de uitvoering van dit project voortvarend doorgegaan moet worden en merkt op dat dit project resultaten oplevert waar grote behoefte aan is bij vakbonden, werkgeversorganisaties en productschappen. De werkgroep geeft aan dat het uitgangspunt van dit project is dat alle schappen hierbij betrokken zijn. Er is een breed draagvlak en het kan voor een belangrijk deel met beschikbare menskracht en expertise worden uitgevoerd. Op basis van ervaring bij het PT dient voor de 'verdiepingsslag' rekening te worden gehouden met externe kosten ter grootte van ca. 4100 euro per sector/branche (een sector kan meerdere branches omvatten) per 2 jaar.

4.3 Levensfasegericht personeelbeleid

De arbeidsmarkt in Nederland verandert. Een open deur voor iedereen die er een beetje bij betrokken is. De samenstelling van de beroepsbevolking laat zien dat er meer ouderen en minder jongeren komen. Vergrijzing en ontgroening gaan hand in hand en als het even tegenzit, versterken deze twee tendensen elkaar. Enkele jaren geleden hebben vijf productschappen een brochure uitgebracht onder titel groen grijsbeleid. Een informatieve brochure waarin bij diverse functies in de sectoren is nagegaan hoe in de praktijk groen en grijs samen op kunnen gaan. Deze brochure is aangeboden aan de toenmalige voorzitter van de SER de heer H. Wijffels.

De actualiteitswaarde van het thema leeftijdsbewust personeelsbeleid is de laatste jaren sterk toegenomen. Op de 'markt' is een serie aan instrumenten en oplossingen beschikbaar die zouden moeten leiden tot het gewenste effect: een hogere arbeidsparticipatie. Duidelijk is echter eveneens dat levensfasegericht personeelsbeleid maatwerk is en geen confectie. De agro-, tuinbouw- en foodsectoren met tienduizenden bedrijven en honderdduizenden werknemers hebben belang bij inzicht in de aard van de knelpunten en de mogelijke oplossingen op het terrein van leeftijdsbeleid in de sectoren.

Voorstel

De werkgroep Verankering Arbeid stelt voor om begin 2008 bedrijven te werven voor verschillende pilotprojecten en na afloop van deze pilots de resultaten terug te communiceren. Meerdere schappen hebben aangegeven dit project van belang te vinden. Verschillende branches zijn inmiddels gestart met pilotprojecten. De werkgroep, gevoed door de projectgroep levensfasegericht personeelsbeleid, zal de uit de pilots komende leermomenten vertalen en te zijner tijd met aanbevelingen komen. Overleg zal binnen de bedrijven worden gevoerd over de uitwerking van levensfasegericht personeelsbeleid. De werkwijze van de werkgroep bij dit onderdeel van het werkplan is om het project vooral via de lijn bottom-up te laten komen, met andere woorden sectoren nemen het initiatief. Daar waar zinvol en als de vraag er is, zal de werkgroep dit onderwerp oppakken .

4.4 Ontwikkeling Arbocatalogus

Nagenoeg alle productschappen hebben projecten en activiteiten op het terrein van arbeidsomstandigheden. De productschappen beschikken mede hierdoor over kennis van de arbeidsomstandigheden in de diverse sectoren en hebben ervaring met het uitvoeren van projecten op het terrein van arbeidsomstandigheden. Door deze kennis en ervaring zijn de productschappen voor de overheid, vooral het ministerie van SZW en de Arbeidsinspectie, een voor de hand liggende gespreks- en overlegpartner op dit terrein. Dit omdat productschappen paritair zijn samengesteld en staan voor een sectorale benadering.

Per 1 januari 2007 is de nieuwe Arbo-wet van kracht. Kern van deze nieuwe wet is dat sociale partners meer verantwoordelijkheid krijgen om op sectorniveau afspraken te maken over arbeidsomstandigheden. Sociale partners kunnen in een zogenaamde Arbocatalogus vast leggen en beschrijven wat het niveau is waaraan de sector zich dient te houden. De overheid formuleert het doel (de wat vraag) en sociale partners werken de hoe vraag uit. Door de verlaging van de administratieve lastendruk houdt dit voor de sectoren een belangrijke kostenbesparing in. Vanuit de overheid is een overgangstermijn van drie jaar voor invoering van de nieuwe wet geformuleerd. Sectoren die na deze drie jaar het opstellen van een Arbocatalogus niet ter hand hebben genomen, zullen door de Arbeidsinspectie (AI) worden gehandhaafd op basis van de huidige wet en regelgeving. In voorlichtingsbijeenkomsten is aangegeven dat er voor sectoren een duidelijke kans ligt om de eigen verantwoordelijkheid op te pakken. De AI zal zich in toekomst meer nadrukkelijk richten op de achterblijvers. Deze nieuwe manier van inspecteren (zacht waar het kan, hard waar het moet) wordt in het komende jaar al toegepast bij diverse sector-inspectieprojecten van de AI.

Voorstel

De werkgroep Verankering Arbeid stelt voor om alle (interproductschappelijke) lopende projecten op het gebied van de arbeidsomstandigheden te continueren en de bestaande instrumenten waar

nodig te actualiseren (bv de digitale vorm van de risico-inventarisatie en -evaluatie (DiGi RI&E)). De werkgroep adviseert alle productschappen, bij lopende en nieuwe activiteiten, in overleg met de sociale partners de wenselijkheid en mogelijkheid na te gaan van het toewerken naar een Arbocatalogus waarbij ook werknemers worden gestimuleerd om actieve input te leveren bij de totstandkoming van de Arbocatalogus. Productschappen kunnen sociale partners hierbij ondersteunen.

De werkgroep zal waar dat mogelijk en wenselijk is activiteiten op dit vlak coördineren. Dit om mogelijke vormen van samenwerking tussen diverse partijen en sectoren te bezien en te stimuleren. De rol van de werkgroep is dus meer complementair.

4.5 Nieuwsbrief arbeid

Communicatie over wat een productschap doet is van belang. Vastgesteld kan worden dat de achterban van bestuurders en (kader)leden van de vakbonden matig tot slecht zijn geïnformeerd over de activiteiten, projecten en ontwikkelingen bij de productschappen in zijn algemeenheid en arbeid in het bijzonder. Meerdere schappen brengen algemene nieuwsbrieven uit (e-mail berichten, weekoverzichten of bulletins). Enkele schappen brengen periodiek een krant uit voor de werknemers in een specifieke sector (Tok Line en Werkvloer).

Inmiddels is gestart met een nieuwe opzet van de Nieuwsbrief Arbeid waarbij arbeid per thema aan bod komt. Ook zal er gestreefd worden naar een digitalisering van de nieuwsbrief.

Voorstel

De Werkgroep verankering arbeid zal in 2008 minimaal 6 Nieuwsbrieven Arbeid verzorgen.

4.6 CAO naleving

Veel sectoren binnen de productschappen vallen onder een algemeen verbindend verklaarde bedrijfstak-, concern- of bedrijfs-CAO. Bij werkgevers en werknemers is vaak onduidelijkheid over de CAO. Begrippen als algemeen verbindendverklaring en de juridische status van een CAO zijn vaak onbekend. Ook is er veel onbekendheid met de inhoud van de CAO.

Het doel van dit project is het onder de aandacht brengen van de feitelijke inhoud van de CAO bij alle betrokkenen. Hiermede wordt bereikt dat concurrentie tussen bedrijven ten aanzien van arbeidsvoorwaarden vanaf minimaal het CAO niveau gebeurt. De naleving van de CAO wordt bevorderd. Ten slotte wordt de kennis over de CAO en de toepassing bij werkgevers en werknemers die onder de CAO vallen vergroot.

Voorstel

Door enkele sectoren wordt het belang van een mogelijk project onderkend. De bonden hechten grote waarde aan dit project. Afgesproken is dat vanuit een schap wordt nagegaan of er binnen de betreffende sectoren draagvlak is voor het uitvoeren van een pilotproject CAO naleving. De werkgroep Verankering Arbeid zal de uitvoering en voortgang van het project volgen en hierover te zijner tijd rapporteren aan de productschappen.

4.7 Open grenzen

In Europa kennen we open grenzen. Door de uitbreiding van de EU gaan nieuwe arbeidsmarkten open en worden deze toegankelijk. De agrarische sectoren kennen een aantal sectoren waar sprake is van arbeidsintensief werk, waarbij het arbeidsaanbod onder andere door de

(groei)seizoenen sterk en veelvuldig fluctueert. De inzet van uitzendwerk wordt al jaren lang gebruikt om te zorgen voor de gewenste flexibiliteit. Deze gewenste flexibiliteit is in praktijk vaak moeilijk te realiseren door onder meer imago en zwaarte van het werk. De inzet van arbeidskrachten uit nieuwe lidstaten geeft nieuwe mogelijkheden.

De positie van en voor veel arbeidskrachten vanuit nieuwe lidstaten blijkt onduidelijk. Arbeidskrachten vanuit nieuwe lidstaten kunnen nergens terecht met vragen over hun arbeidsvoorwaarden. Vergelijkbaar aan het project CAO-naleving, kan er ook hier regelmatig sprake zijn van niet naleving van de CAO en dus van oneerlijke concurrentie.

Tewerkstelling van werkkrachten vanuit nieuwe lidstaten is met name aan de orde in de vlees- en tuinbouwsectoren. Om werknemers vanuit nieuwe lidstaten te informeren over de van toepassing zijnde arbeidsvoorwaarden is de taal een belangrijk obstakel.

Kern van de aanpak zal het opzetten van een informatiepunt zijn, waar Poolse en andere werknemers uit de MOE-landen in de eigen taal te woord worden gestaan en de weg worden gewezen in Nederland en het systeem van arbeidsverhoudingen. Op het moment dat kennis en informatie ontoereikend is om bepaalde problemen op te lossen is het informatiepunt in staat de betreffende werknemer door te verwijzen naar partijen die daarbij dienstig zijn, zoals bijvoorbeeld vakorganisaties, uitkeringsinstanties, arbeidsinspectie e.d.

Voorstel bestaat uit twee delen

1^e deel

De werkgroep Verankering Arbeid stelt vast dat dit project voor een aantal sectoren van belang is. Een interproductschappelijke aanpak is mogelijk tussen enkele specifieke schappen. Voorgesteld wordt dat door schappen waar dat nog niet duidelijk is, onderzocht wordt of er draagvlak is voor dit project. De out of pocket kosten bij dit project hebben betrekking op de beschikbaarheid van een telefoon en iemand die de Poolse taal spreekt. Sociale partners beantwoorden de vragen en handelen deze af. Naast deze pilot stelt de werkgroep voor dat schappen nagaan of en zo ja welke andere initiatieven, zoals scholing van kaderleden, vorm en inhoud kunnen krijgen.

2^e deel

De (kader)leden van bonden zijn de directe collega's van de nieuwe medewerkers en zij zijn dan ook de eersten die vermoede misstanden kunnen constateren. Zij worden geconfronteerd met vragen over de arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden en huisvesting. Hierbij heeft met name medezeggenschap een belangrijke taak. Daarom gaat de werkgroep verankering arbeid een cursus ontwikkelen voor kaderleden van bonden zodat ze instaat zijn om hun nieuwe collega's uit MOE-landen de 'weg' te kunnen wijzen binnen de Nederlandse wet- en regelgeving op het terrein van arbeid. Zodat ze, indien misstanden geconstateerd worden, hierover in gesprek kunnen met hun werkgever en/of indien noodzakelijk weten welke organisatie ze kunnen inschakelen om de misstanden op te heffen. Deze cursus zal worden ontwikkeld in samenwerking met de Hanze Hogeschool die bezig is met het oprichten van een kenniscentrum over werknemers uit MOE-landen.

4.8 Arbeidsmarktconferentie

Er dreigt een groot tekort te komen aan medewerkers in de diverse bedrijfstakken. Daarnaast wordt de betaalbaarheid van de sociale zekerheid een probleem. Werknemers zullen door dit soort

ontwikkelingen op termijn langer moeten gaan werken en van jongeren wordt verwacht dat zij zelf investeren in een loopbaan in plaats dat zij zich verbinden aan een bedrijf. Werkgevers worden gedwongen om te zorgen voor een aantrekkelijke werkomgeving, meer motivatie en binding, het gezond houden van het personeel en het verhogen van de inzetbaarheid.
Hoe kan dit allemaal bereikt worden?

Voorstel

De werkgroep Verankering zal in 2008 een arbeidsmarktconferentie organiseren voor de agrifoodsectoren met als doel een beeld te schetsen van de arbeidsmarkt met zijn ontwikkelingen en nieuwe tools te ontwikkelen om de problemen in de toekomst het hoofd te kunnen bieden om de geschikte medewerker te kunnen werven.

Er zal aandacht worden besteed aan informatieoverdracht van arbeidsmarktontwikkelingen waarbij zeker ook gebruik gemaakt zal worden van de in ontwikkeling zijnde sectoranalyses.

Het leggen van contacten en het uitwisselen van goede voorbeelden zijn onderwerpen die in deze conferentie aan de orde zullen komen. In de eerste ronde van bestuursvergaderingen/sociale commissies van 2008 wordt hiertoe een voorstel voorgelegd.

4.9 Dierenwelzijn en milieu

Dierenwelzijn en milieu zijn onderwerpen die volop in de (politieke) belangstelling staan. De werkgroep heeft de ambitie om met maatschappelijke organisaties maar ook met het ministerie van LNV het debat aan te gaan. Dit omdat er vanuit bestuursleden de behoefte is om te debatteren over dit onderwerp. Zij worden met dit onderwerp geconfronteerd en wensen een goed beeld te krijgen van welke issues rond deze thema's spelen, zodat zij besluiten kunnen nemen welke recht doen aan zowel hun maatschappelijke verantwoordelijkheden als hun positie in de sector.

Voorstel

De werkgroep zal in 2008 met maatschappelijke organisaties, met leden en met kaderleden het debat aangaan over maatschappelijke thema's zoals dierenwelzijn en de GGO problematiek.

4.10 Tijdsbesteding beleidsadviseurs

Voor de uitvoering van het project verankering arbeid is het van belang dat er op hoofdlijnen inzicht bestaat op de beoogde tijdsbesteding van de aan te stellen beleidsadviseurs.

De tijdsbesteding van iedere beleidsadviseurs is te verdelen in de volgende taken:

- interne ondersteuning

- * op basis van kennis en expertise geven van (inhoudelijke) ondersteuning aan vakbondsbestuurders en kaderleden in besturen van de productschappen;
- * zorg dragen voor de coördinatie en afstemming van (bestuurlijke) inzet van vakbonden binnen de productschappen;
- * vergroten van bekendheid met en over de productschappen binnen de vakbonden.

- inzet bij projecten

- * voorzitten van projectgroep(en)
- * betrokkenheid bij de diverse stadia van projecten en (beleids)voorstellen wat betreft formulering, besluitvorming en uitvoering (inclusief communicatie);
- * betrokkenheid bij productschap specifieke projecten;

* betrokkenheid bij interproductschappelijke projecten op basis van het Werkplan Arbeid.

- initiëren van maatschappelijke debatten en debat met LNV op het vlak van arbeid in de productschapsectoren

-overhead

* onder meer interne werkbegeleiding en werkoverleg, rapportage en urenverantwoording.
initiëren van maatschappelijke debatten en debat met LNV

* coördinatie met en tussen bonden

* coördinatie met en tussen schappen

Tabel 1

Tijdsbesteding per beleidsadviseur	Urenverdeling ^{x)}	Procentuele verdeling	
Interne ondersteuning	640	40	
Project ondersteuning			
productschap specifieke projecten	160	10	
projecten op basis Werkplan arbeid	800	50	
4.2 Sectoranalyses	160	10	
4.3 Levensfasegericht personeelbeleid	80	5	
4.4 Arbo catalogi	200	12,5	
4.5 Nieuwsbrief Arbeid	80	5	
4.6 CAO naleving	40	2,5	
4.7 Open grenzen	40	2,5	
4.8 Arbeidsmarktconferentie	100	6,25	
4.9 Maatschappelijk debat	100	6,25	
totaal	1600	100	

x) bij de urenverdeling is uitgegaan van 1600 uur per jaar

vakbonden hanteren voor inzet bij betaalde projecten een (all in) uurtarief van € 147 per uur

Op basis van deze begrootte tijdsbesteding wordt 60% van de uren van de beleidsadviseurs besteed aan projecten. Ten opzichte van het werkplan 2007 is dit 10% meer.

5. Besprekingsadvies

De werkgroep Verankering Arbeid legt dit werkplan arbeid 2008 voor ter advisering en vaststelling aan de respectievelijke advies- en besluitvormende organen van het productschap. De werkgroep gaat er vanuit dat begin maart 2008 de benodigde bestuurlijke behandeling is afgerond. Het is van belang dat de uitkomsten ter kennis worden gebracht van de werkgroep. In de werkgroep worden vervolgens afspraken gemaakt over de uitvoering van die projecten waarop samengewerkt gaat worden.

Voor juli 2008 ontvangen de verschillende besturen een voorstel voor een werkplan 2009 met een financiële onderbouwing en eventueel een vraag voor additionele financiering. Het uitgangspunt is dat daar waar mogelijk de uitvoering gebeurt in eigen beheer, met andere woorden door de beschikbare menskracht (o.a. sociaal secretarissen en adviseurs vakbonden) Het advies van de werkgroep Verankering Arbeid is om de eigen kosten en inzet van uren vanuit de productschappen bij te houden en onderling zoveel mogelijk met gesloten beurzen te verrekenen. De inzet bij de projecten vanuit de vakbonden gebeurt door de beleidsadviseurs in het kader van het project Verankering Arbeid.

Dit Werkplan Arbeid 2007-2008 beoogt arbeid in de diverse sectoren beter en verder te verankeren. Productschappen en beleidsmedewerkers kunnen daarin door middel van projecten uitvoering aan geven.

Maarssen, 20 december 2007
Ref:rjg

Bijlage 1
Samenstelling Werkgroep Verankering Arbeid

- Jan Gijsen (voorzitter)
- Frans de Beer FNV Bondgenoten
- Daniel Nuijten FNV Bondgenoten
- Wilma Daams FNV Bondgenoten
- Ineke van Oostveen CNV BedrijvenBond
- Jelle Maarten Lof CNV BedrijvenBond
- Monique Mentjox Productschap Tuinbouw
- Jos Jongerius Productschappen Vee, Vlees en Eieren
- Willem Dijkhuizen Productschappen Vee, Vlees en Eieren
- Henk van Hoeij Productschap Zuivel
- Kees Lommers Akkerbouwproductschappen
- Ronke Luns Productschap Margarine, Vetten en Oliën
- Ronke Luns Productschap Dranken
- Ronke Luns Productschap Vis

Bijlage 2
Recente rapportage